

GÜNLÜK DERS PLANI

Kozmik Adres ve Evren Haritası Merkezi

Kavramı çözümler • Ölçeği ilişkilendir • Kozmik adresi kur • Evreni bütünleştir

HİLALKENT 125. YIL ORTAOKULU

SINIF 7. Sınıf	HAFTA 12-16 Ekim 2026	SÜRE 4 × 40 dakika	DERS Fen Bilimleri
-------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------

I. BÖLÜM DERS BİLGİSİ

Dersin Adı	Fen Bilimleri	Sınıf	7. Sınıf
Ünite / Tema	1. Ünite: Uzay Çağı	Tarih	12-16 Ekim 2026
Konu	Yıldız, Galaksi ve Evren	Süre	4 ders saati
Öğrenme Çıktısı	FB.7.1.5. Yıldız, galaksi ve evren kavramlarını açıklayarak yapılandırabilme		
Süreç Bileşenleri	a) Yıldız, galaksi ve evren kavramlarını inceleyerek hiyerarşik ilişkileri ortaya koyar. • b) Kavramlarla ilgili elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün oluşturur.		

II. BÖLÜM PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme	SDB1.1 Kendini Tanıma, SDB1.2 Kendini Düzenleme, SDB2.1 İletişim, SDB2.2 İş Birliği, SDB3.3 Sorumlu Karar Verme
Değerler	D3 Çalışkanlık, D14 Saygı, D16 Sorumluluk, D19 Vatanseverlik (güvenilir kanıta, ortak üretime ve Türkiye'nin uzay çalışmalarına özen).
Okuryazarlık Becerileri	OB1 Bilgi Okuryazarlığı, OB2 Dijital Okuryazarlık, OB4 Görsel Okuryazarlık, OB7 Veri Okuryazarlığı

Resmî dayanak: MEB 2026-2027 Eğitim ve Öğretim Yılı Çalışma Takvimi ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 7. Sınıf Fen Bilimleri Dersi, 1. Ünite: Uzay Çağı (FB.7.1.5).

III. BÖLÜM ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Güvenlik: Evrenin ölçeği kaygı oluşturmeyen, bilimsel ve yaş düzeyine uygun bir dille ele alınır. Dijital görsellerin temsili/renklendirilmiş olabileceği açıklanır; kişisel konum veya adres bilgisi paylaşılmaz.

Basamak • Amaç • Yöntem	Uygulama Akışı
1. İLİŞKİLENDİRME 1. ders • 40 dk Amaç: Günlük hayattaki adres hiyerarşisinden hareketle Dünya'nın kozmik konumunu sorgulama; yıldız, galaksi ve evren kavramlarına ilişkin ön bilgileri görünür kılma. Yöntem/Teknik: Adres zarfı, yakınlaştırmalar, uzaklaştırmalar, kavram köşeleri, merak duvarı Öğretmenin Rolü: Güvenli ortamı hazırlayan, yönlendirici sorular soran, gözlemleyen ve anlık geribildirim veren kolaylaştırıcı.	- Adres Zarfı (6 dk): Kişisel bilgi içermeyen "sınıf-okul-ilçe-il-ülke-Dünya" dizisi incelenir; küçük bir birimin daha büyük yapılar içinde yer alması tartışılır. - Kozmik Yakınlaştırma (8 dk): Dünya'dan Güneş Sistemi'ne, Samanyolu'na ve evrene uzanan görsel sıra adları verilmenden incelenir; her görüntünün bir öncekini kapsayıp kapsamadığı tahmin edilir. - Kavram Köşeleri (8 dk): "Kendi ışığını üretir", "çok sayıda yıldız içerir", "tüm galaksileri ve uzayı kapsar" ipuçları yıldız, galaksi ve evren köşeleriyle eşleştirilir. - Yanılıgı Alarmı (8 dk): "Güneş bir galaksidir.", "Samanyolu evrenin tamamıdır." ve "Galaksiler yalnız yıldızlardan oluşur." ifadeleri kanıt gerektiren iddia olarak sorgulanır. - Araştırma Sorusu (10 dk): "Dünya'nın evrendeki adresi hangi basamaklardan oluşur?" sorusu için kavram, ilişki, ölçek ve örnek başlıklarında öğrenme planı hazırlanır. Bütünleştirme: E3.4 Gerçeği Arama, E3.8 Soru Sorma • SDB1.1, SDB2.1 • D14 Saygı • OB1, OB4
2. TECRÜBE ETME 2. ders • 40 dk Amaç: Yıldız, galaksi ve evren kavramlarının ayırt edici özelliklerini güvenilir görsel/metin kaynaklarından belirleme; kavramlar arasındaki içermeye ve parça-bütün ilişkilerini keşfetme. Yöntem/Teknik: Kozmik istasyonlar, kavram kimliği, ölçek merdiveni, örnek-karşı örnek Öğretmenin Rolü: Güvenli ortamı hazırlayan, yönlendirici sorular soran, gözlemleyen ve anlık geribildirim veren kolaylaştırıcı.	- Yıldız İstasyonu (7 dk): Yıldızın sıcak gaz/plazmadan oluşan, enerji ve ışık yayan gök cismi olduğu; Güneş'in bir yıldız olduğu kaynak kartıyla yapılandırılır. - Galaksi İstasyonu (8 dk): Galaksilerin çok sayıda yıldızın yanı sıra gaz ve tozu kütle çekimiyle bir arada tutan büyük sistemler olduğu; Samanyolu ve Andromeda örnekleri incelenir. - Evren İstasyonu (7 dk): Evrenin uzay, zaman, madde ve enerjinin tamamını kapsadığı; tek bir gök cismi veya galaksi olmadığı yaş düzeyine uygun dille açıklanır. - Kavram Kimliği (9 dk): Her kavram için tanım, ayırt edici özellik, örnek, örnek olmayan ve daha büyük/küçük ilişkili yapı alanları doldurulur. - Ölçek Merdiveni (9 dk): Dünya-Güneş Sistemi-Samanyolu-galaksi toplulukları-evren kartları görelî büyüklük ve içermeye ilişkisine göre sıralanır; kesin ölçek oranlarına girilmez. Bütünleştirme: KB2.4 Çözümleme, KB2.13 Yapılandırma • SDB1.2, SDB2.2 • D3 Çalışkanlık • OB1, OB4, OB7
3. İŞ BİRLİĞİ 3. ders • 40 dk Amaç: Yıldız-galaksi-evren hiyerarşisini parça-bütün, içermeye ve örnek ilişkileriyle ortak bir kavram ağında yapılandırma; yanlış konumlandırmaları bilimsel gerçekleyle düzeltme. Yöntem/Teknik: Kozmik adres ofisi, iç içe çemberler, istasyon tekniği, hata dedektifleri Öğretmenin Rolü: Güvenli ortamı hazırlayan, yönlendirici sorular soran, gözlemleyen ve anlık geribildirim veren kolaylaştırıcı.	- Kozmik Adres Ofisi (8 dk): Gruplar Dünya için "Dünya → Güneş Sistemi → Samanyolu → Evren" adresini oluşturur; her okun anlamını tek cümleyle açıklar. - İç İçe Evren Modeli (8 dk): Yıldızların galaksiler içinde, galaksilerin evrende yer aldığı gösteren iç içe çember/kutu modeli hazırlanır; modelin ölçekli olmadığı belirtilir. - Kavram Ağı İstasyonu (9 dk): "örneğidir, içinde bulunur, içerir, parçasıdır, tamamını kapsar" bağlarıyla yıldız, Güneş, galaksi, Samanyolu ve evren ilişkilendirilir. - Hata Dedektifleri (7 dk): Güneş'in Samanyolu'nu içermesi, evrenin bir galaksinin içinde olması ve Andromeda'nın yıldız sayılması gibi hatalı ağlar düzeltilir. - Akran Doğrulama (8 dk): Gruplar modellerini değiştirir; bilimsel doğruluk, ilişki açıklığı ve bütünlük ölçütlerinde bir kanıtlı düzeltme önerir. Bütünleştirme: SDB2.1, SDB2.2 • D14 Saygı, D16 Sorumluluk • OB1, OB4, OB7 • KB2.13 Yapılandırma
4. TRANSFER ETME 4. ders • 40 dk Amaç: Kavram ve ilişkileri uyumlu bir evren haritasında bütünleştirme; yeni gök cismi örneklerini doğru hiyerarşik konuma yerleştirerek gerekçeli bilimsel açıklama üretme. Yöntem/Teknik: Evren haritası, kozmik pasaport, galeri yürüyüşü, yeni adres vakası, çıkış bileti Öğretmenin Rolü: Güvenli ortamı hazırlayan, yönlendirici sorular soran, gözlemleyen ve anlık geribildirim veren kolaylaştırıcı.	- Evren Haritası (11 dk): Grup yıldız, galaksi ve evren tanımlarını; Güneş, Samanyolu ve Andromeda örneklerini; içermeye/parça-bütün oklarını tek bir okunaklı üründe birleştirir. - Kozmik Pasaport (7 dk): Hayalî bir yıldız için adı, türü, içinde bulunduğu galaksi ve evrendeki konumu yazılır; gerçek kişisel adres veya konum kullanılmaz. - Yeni Adres Vakası (7 dk): Andromeda'daki bir yıldız veya Samanyolu dışındaki bir galaksi kartı doğru hiyerarşik basamağa yerleştirilir ve gerekçelendirilir. - Galeri Yürüyüşü (7 dk): Akranlar ürünleri "kavram doğruluğu, hiyerarşi, bağ sözcükleri, görsel okunabilirlik" ölçütlerinde inceler; bir güçlü yön ve bir geliştirme notu bırakır. - Bireysel Çıkış Bileti (8 dk): Öğrenci yıldız, galaksi ve evreni birer cümleyle tanımlar; Güneş-Samanyolu-evren ilişkisini parça-bütün diliyle açıklar ve evrenin neden en kapsayıcı kavram olduğunu belirtir. Bütünleştirme: SDB3.3 • D3 Çalışkanlık, D16 Sorumluluk • OB1, OB4, OB7 • KB2.13 Yapılandırma

IV. BÖLÜM ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Değerlendirme, 160 dakikalık kavram yapılandırma sürecinde FB.7.1.5'in iki bileşenini görünür kılar: yıldız, galaksi ve evren arasındaki hiyerarşik/parça-bütün ilişkilerini ortaya koyma ve kavram, örnek, bağ sözcüğü ile kozmik adres unsurlarını bilimsel olarak uyumlu bir bütün hâline getirme.

Aşama	Araç / Teknik	İzlenen Ölçüt	Kanıt / Geri Bildirim
Tanılayıcı	Adres zarfı / yanılığ alarmı	Yıldız, galaksi ve evren kavramlarıyla içermeye ilişkinine yönelik ön düşünceler	İlk adres; çıkış biletiyle karşılaştırma
Kavram Çözümleme	Kozmik istasyon / kimlik kartı	Tanım, ayırt edici özellik, örnek ve örnek olmayana doğru belirleme	Öğretmen kontrol listesi ve anlık dönüt
Hiyerarşi	Ölçek merdiveni / iç içe model	Yıldızın galakside, galaksinin evrende yer aldığını parça-bütün diliyle açıklama	0-1-2 puanlı ilişki denetimi
Bütün Oluşturma	Evren haritası / kavram ağı	Kavram, örnek, kozmik adres ve bağ sözcüklerini uyumlu sistemde birleştirme	3 düzeyli analitik rubrik
Transfer	Yeni adres / çıkış bileti	Yeni yıldız veya galaksi örneğini doğru basamağa yerleştirip kanıtlarla açıklama	Hedefli destek veya ileri araştırma

Kısa Ürün Rubriği

Ölçüt	3 • Yetkin	2 • Geliyor	1 • Destek Gerekli
Kavram doğruluğu	Yıldız, galaksi ve evreni ayırt edici özellikleriyle doğru tanımlar; uygun örnek verir.	Tanımlar büyük ölçüde doğrudur; bir özellik veya örnek belirsizdir.	Kavramları birbirinin yerine kullanır ya da örnekleri yanlış sınıflandırır.
Hiyerarşik ilişki	Yıldız-galaksi-evren ilişkisini içermeye, parça-bütün ve örnek bağlarıyla doğru açıklar.	Temel sıralama doğrudur; bir bağ sözcüğü veya ara ilişki eksiktir.	Evreni galaksinin içinde gösterir ya da Güneş'i galaksi olarak sınıflandırır.
Bütünlük / transfer	Kavramları okunaklı ve uyumlu bütünde birleştirir; yeni örneği doğru konuma kanıtlarla yerleştirir.	Ürün genel olarak tutarlıdır; bir bağlantı veya transfer gerekçesi eksiktir.	Ürün parçalı/tutarsızdır ya da yeni örneğin kozmik konumunu belirleyemez.

V. BÖLÜM DERSİN DİĞER DERSLERLE İLİŞKİSİ

Matematik	İç içe kümeler ve göreceli ölçek fikrini nitel düzeyde kullanma; bir yapının daha büyük bir sistemin elemanı/parçası olmasını şemayla gösterme.
Türkçe	Tanım, örnek, karşı örnek ve parça-bütün ilişkilerini açık bağ sözcükleriyle yazma; kozmik adresi genelden özele veya özelden genele tutarlı anlatma.
Görsel Sanatlar	Evren haritasında renk, boyut, iç içe yerleşim, ok ve simgeleri bilgi hiyerarşisini görünür kılacak biçimde kullanma; estetik ile bilimsel doğruluğu dengeleme.
Bilişim Teknolojileri	Kozmik yakınlaştırma görsellerinin kaynağını/açıklamasını denetleme; ölçekli fotoğraf, sanatçı tasviri ve veri temsili arasındaki farkı ayırt etme.

VI. BÖLÜM PLANIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ DİĞER AÇIKLAMALAR

Araç-Gereç	Kozmik yakınlaştırma görselleri, kavram/ıpuucu kartları, yıldız-galaksi-evren istasyon metinleri, kavram kimliği, ölçek merdiveni, adres kartları, iç içe çember/kutu şablonu, A3 kâğıt ve renkli kalem.
Güvenli / Dijital Kullanım	Kozmik ölçek yaş düzeyine uygun ve kaygı oluşturmeyen dille ele alınır. Gerçek kişisel adres, konum veya hesap bilgisi kullanılmaz. Dijital görseller önceden denetlenir; sanatçı tasviri ve temsili renk kullanımı açıklanır.
Farklılaştırma	Destek: renk kodlu kavram kartları, hazır iç içe şablon, bağ sözcüğü listesi ve kısmen doldurulmuş kozmik adres. Zenginleştirme: Andromeda, galaksi kümeleri veya Dünya'nın evrendeki adresine yönelik güvenilir kaynaklı mini araştırma.
Bilimsel Doğruluk	Yıldız, kendi enerjisini üreten ve ışık yayan gök cisimidir; Güneş bir yıldızdır. Galaksi, çok sayıda yıldızın yanı sıra gaz ve tozu kütle çekimiyle bir arada tutan büyük sistemdir; Samanyolu bir galaksidir. Evren; uzay, zaman, madde ve enerjinin tamamını kapsar. Samanyolu evrenin tamamı değildir.

Mehmet Yaşar ERDOĞAN
Fen Bilimleri Öğretmeni

..../...../.....
UYGUNDUR

Okul Müdürü

2.000 Tane**Başarı Odaklı - Kaliteli - Dikkat Çekici
Ders Notu İçin****310 Tane****Kimya Gösteri Deneylerinin
Reçetesi İçin****Play Store'den "FenLock" Uygulamasını
Ücretsiz İndirebilirsiniz.**